

Naomi Kleinen deia: klimaren krisia jarri ezkerren ardatz

Kanadako autogintzako, energiako eta papergintzako sindikatuek elkartuta sortu Unifor sindikatu handiaren lehen biltzarrera konbidaturik, Naomi Kleinek aldarrikatu du mugimendu sozialek eta sindikalistek elkarlana estutu behar dutela, ardatz nagusi klimaren aldaketa edukiko duen ezkerreko agenda alternatiboaren inguruan.

| PELLO ZUBIRIA KAMINO |

“ALTERNATIBA” EKITALDIAREN barruan Baionan urriaren 6an entzun ahal izan ziren mahai-inguru ugarietako batean, Iñaki Antiguedad eta Joseba Azkarragaren ondoren, Amaia Muñoa ELA sindikatuko idazkari nagusi ordeak Florent Marcellesik haientzako egin ikerketa aipatu zuen.

Entzule zirenetako bat baino gehiago harrirituko zen entzunda Euskal Herriko sindikatuetan beterranoa den ELAk aintzat hartzen dituela ekologia politikoan ezaguna den Marcellesik *Ekonomiaren trantsizio ekologikoa. Zergatik? Zertarako? Nola?* liburuxkan idatziak. *Alternatiba* osoaren izpiritua biltzen baitzuen mahai-inguruaren tituluak, “*Euskal Herriaren desafiokoak birmoldaketa ekologikoa, elikadura subiranotasuna eta trantsizio energetikoaren aurrean*”, Muñoak garbiki aitortu zituen sindikalismo klasikoaren zailtasunak langileen interesen defentsako orain arteko agenda lotzeko.

Aste gutxi lehenago, irailaren 1ean, autogintzako, energiako eta papergintzako zentralak elkarturik Unifor izen berriarekin Kanadako sindikatu handiena sortu dutenek lehen biltzarrera deitu zuten Naomi Klein, globalizazio neoliberalaren ikertzaile eta kontrako ekintzaile ezaguna dena. Honek titulu bikoitza ipini zio mintzaldiari: “*Kli-*

maren krisia eta ezkerreko agenda bateratu bat” eta “*Zergatik sindikatuek bat egin behar duten klimaren inguruko borrokarekin*”.

No Logo eta *Shock Doctrine* liburuaren eta *The Take* dokumentalaren egile arrakastatsuak sorterri duen Kanadako egoeraz egin zituen arren erreferentzia asko, mundu osoko langileei interesatzeko moduko aldarrikapena egin zuen. Hona laburpena.

Azken 35 urteotan multinazionalak krisi guztiak –ekonomikoak, naturaren hondamendiak, gerrak– probestu dituztelarik beren interesen mesedetan, aurre egiteko ez da aski izan jendeak logika horren hariak ezagutzearekin. Logika horren kontrako mobilizazioak ere ez diren moduan: sortu, indartu, itxaropenak piztu eta desagertu egiten dira. Zergatik?

Saiatzen ari garelako 30 urteotan jendarteak eta langileen eskubideak astindu dituen gerrak utzitako hondarrak antolatzen. Kalera atera diren gazte eta ez hain gazteak neoliberalismoak antolatutako gerra horren umeak dira.

Mugimendu sozial berriek gauza asko ekarri dute, jendetza handiak mobilizatzeko ahalmena, benetako aniztasuna, asmo handiei ekiteko konpromisoa, demokrazia sakonko antolakuntzak. Baina mugimen-

No Logo eta *The Shock Doctrine* bezalako liburu txit salduen eta *The Take* dokumental arrakastatsuen egile famatua baino asko gehiago da Naomi Klein ezkerreko mugimendu alternatiboetako jendearentzako. Eztabaida eta mobilizazioetan parte hartu zalea baita, globalizazioaren kontrako bezala giza eskubideen aldekoetan. *Toronto City Life* gunetik hartutako irudian, Klein herritarrei kamioneta batetik mintzo zaie Kanadako hiri hartan 2010eko ekitaldi batean: bi gurasoen aldetik jatorri judua duen ekintzaileak parte hartu zuen Israelen kontsuletxearen aurrean Tel Avivgo gobernuak palestinarrei egiten dizkien desmasiak salatzen, *Free Gaza* mugimenduaren alde. “Ni ez naiz ekologista, justizia ekonomikoaren aldeko ekintzailea baizik”, diotse sindikalistei Toronton. “Merkataritza Librearen Itunaren kontra nago ez izurdeak kaltetzen dituelako, jendeak eta demokrazia kaltetzen dituelako baizik”.

duok behar dituzte langileen sindikatuak, hauen historia erradikala, indar instituzionala, aingura moduan mugimenduari egonkortasuna eman diezaioten. Antolatzen daukaten esperientzia ere bai.

Sektore publiko indartsua behar

Baina korporazioek ezarri duten austeritatearen kontra herritarrak mugitu arren, oraindik zerbitu falta zaio mugimenduari, Naomi Kleinen aburuz: ez dugula benetan sinesten posible dela agenda neoliberalaren orde bestelako bat erakitzea. Gazteek ez baitute ezagutu arau gabetzea, pribatizazioa eta murrizketa ez den ezer.

Defenditzen besterik ez dakigu, erakitzen ez. Baina haien gezurrei uko egitetik haratago geure egiak behar ditugu. Ez da aski haien proiektua arbuiatzea, gure proiektua behar dugu.

Elite ekonomiko eta politikoak *extractivistak* dira. Jokutzen dute mugarik ez balego bezala, ez planetari lehengaiak erauzteko, ez gizartearen funtzionamenduan, ez langileen gorputzek soportatu dezaketean zaman. Eliteentzako eskulana lehengai bat da, petrolio bezala, ahalik eta gehien ustiatu behar dena, axola izan gabe alboko kalteez, izan osasuna, familia, jendartearen egitura, giza eskubideak.

ak behar ditugu lehendik dauzkagunak hobetzeko. Klimaren borroka ez ditu langileak zerbitzu publikoen borrokatik aldentuko, alderantziz baizik.

Milioika lanpostu berri behar dira politika horretan. Dagoeneko ekonomiaren atal handiak dira *low-carbon*, karbono isuri urrikoak, sarritan okerren ordainduak. Horiek murrizketaz zigortu ez, soldata hobez sustatu behar dira. Zaintzaileak, hezitzaileak, osasun zerbitzuetakoak, zerbitzu publikoetakoak... horietatik beharko dira gehiago.

Nola finantzatu? Eliteek erakutsi dute dirua badagoela, bankuak zulotik ateratzeko erabili dute. Dirua justu bankuetan eta klimaren krisia eragiten duten konpainia handien esku dago. Merkataritza librearen araurik gabeko globalizazioa sustatu dutenak, bateko eta besteko industria-gabetzeak dakarren langabezia gain, klimaren krisiaren errudun nagusietakoak dira.

Beraz, aplikatu dezagun *the polluter pays* araua, kutsatzaileak ordaindu behar du: karbono isurtzaileentzako zergak, salerosketa finantzazkoentzako zergak, korporazioen etekinentzako zergak.

Naomi Kleinek dio, amaieran: industria kutsatzaile zahar bat ixten diguten hurrengo aldirian, ez dugu konformatu behar. Ez eskatu baimenik. Enpresa okupatu dezagun, geureganatu, kooperatiba bihurtu, jarduera iraunkorrago bat bilakatzeari ekin. Klimaren krisia tresna dugu: hartu eta erabili dezagun, ustez ezinezkoa dena eskatzeko. ■

Kontaketa horren aurrean jartzeko narratiba sendoena klimaren aldaketak ematen digu. Gaurko eredu ekonomikoak ez bakarrik astintzen ditu langileak, herriak, zerbitzu publikoak eta babes sozialerako sareak. Planeta bera sostengatzen duen bizia astintzen du, bizirik izan dadin baldintzak suntsitzen.

Klimaren aldaketa ez da 'gai bat' besteen zerrendari gehitzekoa. Zibilizazioaren garrasia da. Gaingintza ezin diren mugak badirelako. Trantsizioa egin beharra daukagu eta oraintxe.

Sindikalista asko deseroso egon daitezke eztabaida honetan, autogintzan, meatzaritzan edo karbono isuri handiko sektoreetan ari direlako. Ez diete klimaren krisia laga

behar ekologistek, sindikalistek barneratu behar dute gure gizartea aberastasunera eraman duen iraultza industrial bera dela orain naturaren sistema guztiak hankaz gora jartzen ari dena.

Kliman zentratzeak ez dakar gainerako borroka uztea. Aitzitik, klimaren krisiak areagotzen du austeritateari aurre egin beharra, datozen hondamendiak gainditzeko zerbitzu eta azpiegitura publiko sendoak beharko direlako.

Sektore publikoa biziberritu beharra daukagu. Karbono ixuriak gutxiagotzekotan, garraio publiko garbiagoak behar dira edonon. Etxegintza aldatu, energiaren eraginkortasuna izan dadin. Ez ditugu azpiegitura berriak behar, inbertsio-

ZINKUNEGI OPTIKA

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

zuri begira